

Briuselis, 2023 04 19
C(2023) 2578 final

ANNEX

PRIEDAS

prie

KOMISIJOS KOMUNIKATO

**Komisijos reglamento dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių
taikymo *de minimis* pagalbai, skiriamai visuotinės ekonominės svarbos paslaugas
teikiančioms įmonėms, projekto turinio patvirtinimas**

PRIEDAS
KOMISIJOS REGLAMENTAS (ES) .../...

XXX

**dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių
taikymo *de minimis* pagalbai, skiriamai visuotinės ekonominės
svarbos paslaugas teikiančioms įmonėms**

PROJEKTAS

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 108 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 2015 m. liepos 13 d. Tarybos reglamentą (ES) 2015/1588 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo kai kurioms horizontalios valstybės pagalbos rūšims¹, ypač į jo 2 straipsnio 1 dalį,

pasikonsultavusi su Valstybės pagalbos patariamuoju komitetu,

kadangi:

- (1) Komisijos patirtis taikant valstybės pagalbos taisykles įmonėms, kurios teikia visuotinės ekonominės svarbos paslaugas pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 106 straipsnio 2 dalį, rodo, kad riba, už kurią mažesnės tokioms įmonėms suteiktos lengvatos gali būti laikomos nedarančiomis poveikio valstybių narių tarpusavio prekybai arba neiškraipančiomis arba negalinčiomis iškraipyti konkurencijos, kai kuriais atvejais gali skirtis nuo Reglamentu (ES) Nr. XXX nustatytos bendros *de minimis* ribos. Iš tiesų, bent jau kai kurios iš tų lengvatų gali būti laikomos kompensacija už papildomas išlaidas, susijusias su visuotinės ekonominės svarbos paslaugų teikimu. Be to, daug veiklos rūšių, laikomų visuotinės ekonominės svarbos paslaugų teikimu, yra riboto teritorinio pobūdžio;
- (2) tuo remdamasi 2012 m. Komisija priėmė Reglamentą (ES) Nr. 360/2012², kuriame nustatytos specialios *de minimis* taisyklės visuotinės ekonominės svarbos paslaugas teikiančioms įmonėms. Pagal to reglamento 2 straipsnio 2 dalį neturėtų būti laikoma, kad pagalba, skiriama įmonėms, kurios teikia visuotinės ekonominės svarbos paslaugą, daro poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai arba iškraipo arba gali iškraipyti konkurenciją, jeigu bendra visuotinės ekonominės svarbos paslaugas teikiančiai įmonei skiriamos pagalbos suma neviršija 500 000 EUR per bet kurį trejų finansinių metų laikotarpį;

---

¹ OL L 248, 2015 9 24, p. 1.

² 2012 m. balandžio 25 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 360/2012 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai, skiriamai visuotinės ekonominės svarbos paslaugas teikiančioms įmonėms (OL L 114, 2012 4 26, p. 8).

- (3) šis reglamentas buvo iš dalies pakeistas Komisijos reglamentu (ES) 2020/1474³, siekiant pratęsti jo taikymo laikotarpį iki 2023 m. gruodžio 31 d. ir sudaryti sąlygas įmonėms, kurios dėl COVID-19 tapo sunkumų patiriančiomis įmonėmis, nuo 2020 m. sausio 1 d. iki 2021 m. birželio 30 d. toliau laikyti atitinkančiomis reikalavimus pagal Reglamentą (ES) Nr. 360/2012;
- (4) atsižvelgiant į Reglamento (ES) Nr. 360/2012 su pakeitimais, padarytais Reglamentu 2020/1474, taikymo patirtį, tikslinga tą reglamentą peržiūrėti, visų pirma jį suderinti su bendruoju *de minimis* Reglamentu (ES) Nr. XXX, atsižvelgiant į tai, kad jo galiojimas baigsis 2023 m. gruodžio 31 d.;
- (5) *de minimis* pagalbos visuotinės ekonominės svarbos paslaugoms, kurią viena įmonė iš vienos valstybės narės gali gauti per bet kurį trejų metų laikotarpį, viršutinę ribą tikslinga padidinti iki 650 000 EUR. Šia viršutine riba atsižvelgiama į infliaciją nuo tada, kai įsigaliojo Reglamentas (ES) Nr. 360/2012, ir į numatomus pokyčius, kurie veikiausiai įvyks šio reglamento galiojimo laikotarpiu. Ši viršutinė riba yra būtina siekiant užtikrinti, kad priemonės, kurioms taikomas šis reglamentas, galėtų būti laikomos nedarančiomis poveikio valstybių narių tarpusavio prekybai ir neiškraipančiomis arba negalinčiomis iškreipti konkurencijos;
- (6) siekiant nustatyti, ar neviršijama ta riba, reikia vertinti tuos finansinius metus, kuriuos fiskaliniais tikslais vertina atitinkamos valstybės narės įmonė. Santykinis trejų metų iš eilės laikotarpis turėtų būti vertinamas etapais, kad kiekvieną kartą skiriant naują *de minimis* pagalbą būtų nustatyta bendra per atitinkamus finansinius metus ir per praėjusius dvejus finansinius metus skirtos *de minimis* pagalbos suma. Šiuo tikslu turėtų būti atsižvelgiama į valstybės narės skirtą pagalbą, net jei ji visa arba iš dalies finansuojama tos valstybės narės kontroliuojamais Sąjungos kilmės ištekliais. Neturėtų būti sudaromos sąlygos nustatytą *de minimis* ribą viršijančią pagalbą išskirstyti į mažesnes dalis tam, kad jos patektų į šio reglamento taikymo sritį;
- (7) taikant SESV nustatytas konkurencijos taisykles, įmonė yra bet koks ekonominę veiklą vykdomas fizinis ar juridinis asmuo, nepaisant jo teisinio statuso ir finansavimo būdų⁴. Europos Sąjungos Teisingumo Teismas yra išaiškinęs, kad „bendrovės kontrolinį akcijų paketą turintis subjektas“, kuris „efektyviai kontroliuoja šią bendrovę tiesiogiai ar netiesiogiai dalyvaudamas jos valdyme“, turi būti laikomas dalyvaujančiu tos bendrovės ekonominėje veikloje. Todėl pats subjektas turi būti laikomas įmone, kaip ji suprantama pagal SESV⁵ 107 straipsnio 1 dalį. Europos Sąjungos Teisingumo Teismas nusprendė, kad visi to paties subjekto (teisiškai ar *de facto*) kontroliuojami subjektai turėtų būti laikomi viena įmone⁶. Teisinio tikrumo ir administracinės naštos mažinimo sumetimais šiame reglamente reikėtų pateikti aiškų ir baigtinį kriterijų, pagal kuriuos nustatoma, kada dvi ar daugiau įmonių toje pačioje valstybėje narėje turi būti laikomos viena įmone, sąrašą. Iš nustatytų kriterijų, pagal kuriuos Komisijos rekomendacijoje

³ 2020 m. spalio 13 d. Komisijos reglamentas (ES) 2020/1474, kuriuo dėl taikymo laikotarpio pratęsimo ir laikinos nukrypti leidžiančios nuostatos taikymo dėl COVID-19 pandemijos poveikio sunkumų patiriančioms įmonėms iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 360/2012 (OL L 337, 2020 10 14, p. 1).

⁴ 2006 m. sausio 10 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Ministero dell'Economia e delle Finanze prieš Cassa di Risparmio di Firenze ir kt.*, C-222/04, ECLI:EU:C:2006:8, 107 punktą.

⁵ Ten pat, 112 ir 113 punktai.

⁶ 2002 m. birželio 13 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Nyderlandai prieš Komisiją*, C-382/99, ECLI:EU:C:2002:363.

2003/361/EB⁷ ir Komisijos reglamento (ES) Nr. 651/2014⁸ I priede apibrėžiant mažąsias arba vidutines įmones (MVĮ) apibrėžtos susijusios įmonės, Komisija atrinko tuos kriterijus, kurie atitinka šio reglamento paskirtį. Atsižvelgiant į šio reglamento taikymo sritį, tie kriterijai turėtų būti taikomi tiek MVĮ, tiek didelėms įmonėms ir jais turėtų būti užtikrinama, kad taikant *de minimis* taisyklę susijusių įmonių grupė būtų laikoma viena įmone. Tačiau įmonės, kurių vienintelis tarpusavio ryšys yra kiekvienos iš jų tiesioginė sąsaja su ta pačia viešąja įstaiga arba įstaigomis, neturėtų būti laikomos tarpusavyje susijusiomis. Todėl turėtų būti atsižvelgiama į specifinę įmonių, kurias kontroliuoja ta pati viešoji įstaiga arba įstaigos ir kurios gali turėti nepriklausomą sprendimų priėmimo galią, padėtį;

- (8) šis reglamentas turėtų būti taikomas tik visuotinės ekonominės svarbos paslaugoms teikti skirtai pagalbai. Todėl pagalbą gaunančiai įmonei turėtų būti raštu pavesta teikti visuotinės ekonominės svarbos paslaugas, kurioms skirta pagalba. Nors pavedime apie visuotinės ekonominės svarbos paslaugą, kuriai teikti skirta pagalba, įmonė turėtų būti informuojama, jame nebūtina turėtų būti pateikiama visa išsami informacija, kaip nustatyta Komisijos sprendime 2012/21/ES⁹;
- (9) atsižvelgiant į specialias taisykles, taikomas žemės ūkio produktų pagrindinės gamybos, žuvininkystės ir akvakultūros sektoriuose, į tai, kad šių sektorių įmonėms retai pavedama teikti visuotinės ekonominės svarbos paslaugas ir į riziką, kad SESV 107 straipsnio 1 dalies kriterijus tuose sektoriuose gali atitikti mažesnės pagalbos sumos, negu nurodyta šiame reglamente, šis reglamentas šiems sektoriams neturėtų būti taikomas;
- (10) atsižvelgiant į žemės ūkio ir, kita vertus, ne žemės ūkio produktų perdirbimo ir prekybos panašumus, šis reglamentas turėtų būti taikomas žemės ūkio produktų perdirbimui ir prekybai, jeigu tenkinamos tam tikros sąlygos. Veikla ūkyje, pvz., grūdų derliaus nuėmimas, pjovimas, kūlimas arba kiaušinių pakavimas, būtina ruošiant produktą parduoti pirmą kartą, ar pirmas pardavimas perpardavėjams arba perdirbėjams šiuo atžvilgiu neturėtų būti laikomi perdirbimu arba prekyba;
- (11) Teisingumo Teismas nustatė¹⁰, kad kai Sąjunga teisės aktais įteisina bendrą atitinkamo žemės ūkio sektoriaus rinkos organizavimą, valstybės narės neturi imtis jokių priemonių, kurios galėtų jam pakenkti, arba nustatyti jo išimtis. Dėl tos priežasties šio reglamento nuostatų nereikėtų taikyti pagalbai, kurios dydis nustatomas pagal rinkoje įsigytų arba jai pateiktų produktų kainą ar kiekį. Reglamentas taip pat neturėtų būti taikomas pagalbai, kuri susieta su prievole ją dalintis su pirminės produkcijos gamintojais;

⁷ 2003 m. gegužės 6 d. Komisijos rekomendacija 2003/361/EB dėl labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių apibrėžimo (OL L 124, 2003 5 20, p. 36).

⁸ 2014 m. birželio 17 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 651/2014, kuriuo tam tikrų kategorijų pagalba skelbiama suderinama su vidaus rinka taikant Sutarties 107 ir 108 straipsnius (OL L 187, 2014 6 26, p. 1).

⁹ 2011 m. gruodžio 20 d. Komisijos sprendimas 2012/21/ES dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 106 straipsnio 2 dalies taikymo valstybės pagalbai, kompensacijos už viešąją paslaugą forma skiriamai tam tikroms įmonėms, kurioms pavesta teikti visuotinės ekonominės svarbos paslaugas (OL L 7, 2012 1 11, p. 3).

¹⁰ 2002 m. gruodžio 12 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Prancūzija prieš Komisiją*, C-456/00, ECLI:EU:C:2002:753, 31 punktas.

- (12) šis reglamentas neturėtų būti taikomas eksporto pagalbai arba pagalbai, kuri priklauso nuo to, ar naudojama daugiau vidaus nei importuotų prekių arba paslaugų. Pagalba, skirta padengti išlaidoms, susijusioms su dalyvavimu prekybos mugėse arba su tyrimais ar konsultavimo paslaugomis, kurių reikia teikiant naują arba esamą produktą naujai rinkai kitoje valstybėje narėje arba trečiojoje valstybėje, paprastai neturėtų būti eksporto pagalba;
- (13) jei įmonė veikia ne tik sektoriuose, kuriems šis reglamentas netaikomas, bet ir kituose sektoriuose arba vykdo kitą veiklą, šis reglamentas turėtų būti taikomas tiems kitiems sektoriams ar kitai veiklai, su sąlyga, kad atitinkama valstybė narė tinkamomis priemonėmis, kaip antai atskirdama veiklos sritis ar apskaitą, užtikrina, kad veiklai tuose sektoriuose, kuriems šis reglamentas netaikomas, *de minimis* pagalba nebūtų teikiama. Jei neįmanoma užtikrinti, kad veiklai sektoriuose, kuriems taikomos mažesnės *de minimis* viršutinės ribos, *de minimis* pagalba būtų teikiama tik iki tų mažesnių viršutinių ribų, visai įmonės veiklai turėtų būti taikoma mažiausia viršutinė riba. Remiantis principais, reglamentuojančiais pagalbą pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, turėtų būti laikoma, kad *de minimis* pagalba skirta tuo momentu, kai įmonė pagal nacionalinį teisinį režimą įgyja juridinę teisę tokią pagalbą gauti;
- (14) siekiant užtikrinti, kad nebūtų įmanoma nesilaikyti įvairiuose Sąjungos dokumentuose nustatyto didžiausio pagalbos intensyvumo, *de minimis* pagalba visuotinės ekonominės svarbos paslaugas teikiančioms įmonėms neturėtų būti sumuojama su valstybės pagalba, skiriama toms pačioms tinkamoms finansuoti išlaidoms padengti, jeigu dėl tokio sumavimo pagalbos intensyvumas kiekvienu konkrečiu atveju viršytų bendrosios išimties reglamente arba Komisijos priimtame sprendime nustatytą pagalbos intensyvumą;
- (15) šiuo reglamentu neturėtų būti daromas poveikis Reglamento (ES) Nr. XXX taikymui įmonėms, kurios teikia visuotinės ekonominės svarbos paslaugas. Skirdamos pagalbą už visuotinės ekonominės svarbos paslaugų teikimą valstybės narės turėtų galėti laisvai pasirinkti remtis arba šiuo reglamentu, arba Reglamentu (ES) Nr. XXX;
- (16) *Altmark* sprendime¹¹ Teisingumo Teismas nustatė keletą sąlygų, kurios turi būti tenkinamos, kad kompensacija už visuotinės ekonominės svarbos paslaugos teikimą nebūtų laikoma valstybės pagalba. Šiomis sąlygomis užtikrinama, kad kompensacija už grynąsias sąnaudas, kurias patyrė veiksmingai veikiančios įmonės teikdamos visuotinės ekonominės svarbos paslaugas, nebūtų laikoma valstybės pagalba pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį. Jei šių sąlygų nesilaikoma, kompensacija yra valstybės pagalba, kuri gali būti paskelbta suderinama pagal taikytinas Sąjungos taisykles. Kad šis reglamentas nebūtų taikomas siekiant nesilaikyti sprendime *Altmark* nustatytų sąlygų ir kad pagal šį reglamentą skirta *de minimis* pagalba nedarytų poveikio prekybai dėl jos sumavimo su kita kompensacija už tą pačią visuotinės ekonominės svarbos paslaugą, *de minimis* pagalba pagal šį reglamentą neturėtų būti sumuojama su kita kompensacija už tą pačią paslaugą neatsižvelgiant į tai, ar ji yra ar nėra valstybės pagalba pagal *Altmark* sprendimą arba suderinama valstybės pagalba pagal Sprendimą 2012/21/ES, arba

---

¹¹ 2003 m. liepos 24 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Altmark Trans GmbH ir Regierungspräsidium Magdeburg/Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH ir Oberbundesanwalt beim Bundesverwaltungsgericht*, C-280/00, ECLI:EU:C:415, 88–93 punktai.

Komisijos komunikatą 2012/C 8/03¹². Todėl šis reglamentas neturėtų būti taikomas kompensacijai, gautai už visuotinės ekonominės svarbos paslaugas, už kurių teikimą taip pat skirta kitokios rūšies kompensacija, nebent ta kita kompensacija yra *de minimis* pagalba pagal kitus *de minimis* reglamentus ir laikomasi šiame reglamente nustatytų sumavimo taisyklių;

- (17) siekiant užtikrinti skaidrumą, vienodas sąlygas ir teisingą *de minimis* viršutinės ribos taikymą, reikėtų, kad visos valstybės narės taikytų tą patį skaičiavimo metodą. Siekiant palengvinti šį skaičiavimą, ne piniginių dotacijų forma teikiamos pagalbos sumos turėtų būti konvertuojamos į bendrąjį subsidijos ekvivalentą. Apskaičiuojant skaidrių pagalbos formų, išskyrus dotacijas arba dalimis mokamą pagalbą, subsidijos ekvivalentą reikia remtis tokios pagalbos teikimo metu rinkoje galiojančiomis normomis. Siekiant, kad valstybės pagalbos taisyklės būtų taikomos vienodai, skaidriai ir paprastai, įgyvendinant šį reglamentą turėtų būti taikomos orientacinės rinkos normos, dabar nustatytos Komisijos komunikate 2008/C 14/02¹³;
- (18) siekiant užtikrinti skaidrumą, vienodas sąlygas ir veiksmingą stebėseną šis reglamentas turėtų būti taikomas tik skaidriai *de minimis* pagalbai. Skaidria pagalba laikytina tokia pagalba, kurios tikslų bendrąjį subsidijos ekvivalentą galima *ex ante* apskaičiuoti neatlikus rizikos įvertinimo. Toks tikslus apskaičiavimas įmanomas, pavyzdžiui, dotacijoms, palūkanų subsidijoms ir apribotam atleidimui nuo mokesčių ar kitoms priemonėms, kuriomis numatoma riba, užtikrinanti, kad nebūtų viršyta atitinkama viršutinė riba. Ribos numatymas reiškia, kad jeigu tiksli pagalbos suma nežinoma, valstybė narė turėtų daryti prielaidą, kad ta suma bus lygi apribotai sumai, siekdama užtikrinti, kad kelios pagalbos priemonės kartu neviršytų šiame reglamente nustatytos viršutinės ribos, ir taikyti pagalbos sumavimo taisykles;
- (19) pagalba, kurią sudaro kapitalo injekcijos, neturėtų būti laikoma skaidria *de minimis* pagalba, išskyrus atvejus, kai bendra valstybės kapitalo injekcijos suma neviršija *de minimis* viršutinės ribos. Pagalba, kurią sudaro rizikos finansų priemonės, kurios gali būti investicijos į nuosavą ar kvazinuosavą kapitalą, kaip nurodyta rizikos finansų gairėse¹⁴, neturėtų būti laikoma skaidria *de minimis* pagalba, išskyrus atvejus, kai pagal atitinkamą priemonę skiriamas kapitalas neviršija *de minimis* pagalbos viršutinės ribos;
- (20) pagalba, kurią sudaro paskolos, įskaitant paskolų forma teikiamą *de minimis* rizikos finansų pagalbą, turėtų būti laikoma skaidria *de minimis* pagalba, jei bendrasis subsidijos ekvivalentas buvo apskaičiuotas remiantis pagalbos skyrimo metu rinkoje galiojusiomis palūkanų normomis. Siekiant supaprastinti nedidelių trumpalaikių paskolų vertinimą, svarbu nustatyti aiškią taisyklę, kurią lengva taikyti ir kuria būtų atsižvelgiama tiek į paskolos sumą, tiek į jos trukmę. Galima būtų laikyti, kad paskolų, kurios užtikrintos ne mažiau kaip 50 % paskolos vertės užstatu ir kurios neviršija arba 3 250 000 EUR ir penkerių metų trukmės, arba 1 625 000 EUR ir dešimties metų trukmės, bendrasis subsidijos ekvivalentas neviršija *de minimis* viršutinės ribos pagal šį

¹² Komisijos komunikatas „Europos Sąjungos bendrosios nuostatos dėl valstybės pagalbos kompensacijos už viešąją paslaugą formą“ (2011 m.) (OL C 8, 2012 I 11, p. 15).

¹³ Komisijos komunikatas dėl orientacinių ir diskonto normų nustatymo metodo pakeitimo (OL C 14, 2008 I 19, p. 6).

¹⁴ Komisijos komunikatas „Valstybės pagalbos rizikos finansų investicijoms skatinti gairės“ (OL C 508, 2021 12 16, p. 1).

reglamentą. Tai grindžiama Komisijos patirtimi, taip pat atsižvelgiama į infliaciją nuotada, kai įsigaliojo Komisijos reglamentas (ES) Nr. 360/2012, ir į tikėtinus pokyčius, kurie veikiausiai įvyks šio reglamento galiojimo laikotarpiu. Atsižvelgiant į sunkumus, susijusius su pagalbos, skiriamos įmonėms, kurios gali būti nepajėgios grąžinti paskolos, bendrojo subsidijos ekvivalento nustatymu, ši taisyklė tokioms įmonėms turėtų būti netaikoma;

- (21) pagalba, kurią sudaro garantijos, įskaitant garantijų forma teikiamą *de minimis* rizikos finansų pagalbą, turėtų būti laikoma skaidria, jei bendrasis subsidijos ekvivalentas buvo apskaičiuotas remiantis Komisijos pranešime atitinkamos rūšies įmonėms nustatytomis saugumo garanto priemonėmis¹⁵. Siekiant supaprastinti trumpalaikių garantijų, kuriomis užtikrinama iki 80 % santykinai nedidelės paskolos sumos, vertinimą, būtina nustatyti aiškią taisyklę, kurią lengva taikyti ir kuria atsižvelgiama tiek į pagrindinės paskolos sumą, tiek į garantijos trukmę. Ši taisyklė neturėtų būti taikoma tokioms pagrindinių sandorių, kurie nėra paskolos, garantijoms kaip kapitalo sandorių garantijos. Be to, garantijų bendrajam subsidijos ekvivalentui apskaičiuoti valstybės narės gali naudoti metodiką, apie kurią Komisijai buvo pranešta pagal kitą tuo metu taikytą Komisijos reglamentą valstybės pagalbos srityje ir kurią Komisija pripažino atitinkančia Pranešimą dėl garantijų¹⁶ arba bet kurią kitą vėliau priimtą pranešimą, su sąlyga, kad patvirtintoje metodikoje aiškiai apibrėžta garantijos rūšis ir pagrindinio sandorio rūšis atsižvelgiant į šio reglamento taikymą. Atsižvelgiant į sunkumus, susijusius su pagalbos, skiriamos įmonėms, kurios gali būti nepajėgios grąžinti paskolos, bendrojo subsidijos ekvivalento nustatymu, ši taisyklė tokioms įmonėms turėtų būti netaikoma;
- (22) kai *de minimis* pagalbos schema įgyvendinama per finansų tarpininkus, reikėtų užtikrinti, kad finansų tarpininkai negautų jokios valstybės pagalbos. Tai gali būti padaryta, pavyzdžiui, reikalaujant, kad finansų tarpininkai, kurie naudojami valstybės garantija, mokėtų rinkos sąlygas atitinkančią premoką arba pranašumą visiškai perduotų galutiniams pagalbos gavėjams, arba laikantis *de minimis* viršutinės ribos ir kitų šio reglamento sąlygų tarpininkų lygmeniu;
- (23) gavusi pranešimą iš valstybės narės, Komisija turėtų patikrinti, ar pagalbos priemonės, jei ji nėra dotacija, paskola, garantija, kapitalo injekcija, rizikos finansų priemonė, kuri gali būti investicija į nuosavą ar kvazinuosavą kapitalą, apribotas atleidimas nuo mokesčių ar kitos priemonės, kuriomis numatoma riba, bendrasis subsidijos ekvivalentas neviršija *de minimis* viršutinės ribos ir todėl jai galėtų būti taikomas šis reglamentas;
- (24) Komisija turėtų būti pajėgi patikrinti, ar valstybės pagalbos teikimo taisyklių laikomasi, visų pirma, kad pagalba, skiriama pagal *de minimis* pagalbos taisykles, atitiktų jų sąlygas. Remdamosi Europos Sąjungos sutarties 4 straipsnio 3 dalyje nurodytu lojalaus bendradarbiavimo principu valstybės narės turėtų palengvinti šios užduoties įgyvendinimą, nustatydamos reikalingas priemones, kuriomis būtų užtikrinta, kad bendra *de minimis* pagalbos suma, skirta tai pačiai įmonei visuotinės svarbos paslaugoms teikti, neviršytų bendros leidžiamos ribos. Turėtų būti reikalaujama, kad valstybės narės vykdytų skirtos pagalbos stebėseną, kad būtų neviršytos viršutinės ribos

¹⁵ Pavyzdžiui, Komisijos pranešimas dėl EB sutarties 87 ir 88 straipsnių taikymo garantijomis suteikiamai valstybės pagalbai (OL C 155, 2008 6 20, p. 10).

¹⁶ Ten pat.

ir būtų laikomasi pagalbos sumavimo taisyklių. Laikydamosi šios pareigos valstybės narės turėtų Sąjungos arba nacionalinio lygmens registre pateikti išsamią informaciją apie skirtą *de minimis* pagalbą ir tikrinti, ar bet kokia skirta nauja pagalba nevirsija atitinkamos viršutinės ribos;

- (25) atsižvelgdama į teisėtą interesą užtikrinti skaidrumą siekiant visuomenei teikti informaciją apie valstybės lėšų naudojimą, Komisija, lygindama skaidrumo poreikį su teisėmis pagal duomenų apsaugos taisykles, daro išvadą, kad pagalbos gavėjo pavadinimo paskelbimas, kai pagalbos gavėjas yra fizinis ar juridinis asmuo, turintis fizinių asmenų vardus ir pavardes, yra pagrįstas. Skaidrumo taisyklėmis siekiama užtikrinti geresnę atitiktį, didesnę atskaitomybę, tarpusavio vertinimą ir galiausiai veiksmingesnes viešąsias išlaidas;
- (26) šiuo reglamentu nedaromas poveikis Sąjungos viešųjų pirkimų srities teisės reikalavimams arba SESV ar sektoriniuose Sąjungos teisės aktuose nustatytiems papildomiems reikalavimams;
- (27) atsižvelgiant į tai, kaip dažnai Komisijai paprastai reikia peržiūrėti *de minimis* pagalbą, skiriamą visuotinės ekonominės svarbos paslaugas teikiančioms įmonėms, šio reglamento galiojimo laiką reikėtų apriboti;
- (28) pasibaigus šio reglamento galiojimui, valstybėms narėms turėtų būti suteikiamas šešių mėnesių *de minimis* pagalbos, kuriai buvo taikomas šis reglamentas, suderinimo laikotarpis,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Taikymo sritis

- 1. Šis reglamentas taikomas pagalbai, skiriamai įmonėms, kurios teikia visuotinės ekonominės svarbos paslaugą pagal SESV 106 straipsnio 2 dalį.
- 2. Šis reglamentas netaikomas:
  - (a) pagalbai, skiriamai įmonėms, vykdančioms veiklą žuvininkystės ir akvakultūros sektoriuose, kuriems taikomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1379/2013¹⁷;
  - (b) pagalbai, skiriamai įmonėms, užsiimančioms žemės ūkio produktų pagrindine gamyba;
  - (c) pagalbai, skiriamai įmonėms, vykdančioms veiklą žemės ūkio produktų perdirbimo ir prekybos sektoriuje, šiais atvejais:
    - i) kai pagalbos suma nustatoma pagal iš pirminės produkcijos gamintojų įsigytų arba atitinkamų įmonių rinkai pateiktų tokių produktų kainą arba kiekį;

¹⁷ 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1379/2013 dėl bendro žvejybos ir akvakultūros produktų rinkų organizavimo, kuriuo iš dalies keičiami Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1184/2006 ir (EB) Nr. 1224/2009 ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 104/2000 (OL L 354, 2013 12 28, p. 1).

- ii) kai pagalba priklauso nuo to, ar ji bus iš dalies arba visa perduota pirminės produkcijos gamintojams;
  - (d) pagalba su eksportu susijusiai veiklai trečiosiose valstybėse arba valstybėse narėse, t. y. pagalba, tiesiogiai susijusiai su eksportuojamais kiekiais, platinimo tinklo kūrimu bei veikla, arba kitomis einamosiomis išlaidomis, susijusiomis su eksporto veikla;
  - (e) pagalba, kuri priklauso nuo to, ar naudojama daugiau vidaus nei importuotų prekių arba paslaugų.
3. Jeigu įmonė vykdo veiklą 2 dalies a, b arba c punkte nurodytuose sektoriuose ir taip pat vykdo veiklą viename ar keliuose sektoriuose arba kitą veiklą, kuriems taikomas šis reglamentas, šis reglamentas taikomas tik tiems sektoriams ar veiklai ir pagalbai, kuri skiriama tuose sektoriuose ar tai veiklai, su sąlyga, kad atitinkama valstybė narė tinkamomis priemonėmis, pavyzdžiui, atskirdama veiklos sritis ar apskaitą, užtikrina, kad veiklai tuose sektoriuose, kuriems šis reglamentas netaikomas, nebūtų naudojama *de minimis* pagalba, skiriama pagal šį reglamentą.

2 straipsnis

Terminų apibrėžtys

1. Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:
- (a) žemės ūkio produktai – produktai, išvardyti SESV I priede, išskyrus žuvininkystės ir akvakultūros produktus, nurodytus Reglamente (ES) Nr. 1379/2013;
  - (b) žemės ūkio produktų perdirbimas – bet kokia operacija su žemės ūkio produktu, kurią atlikus taip pat gaunamas žemės ūkio produktas, išskyrus ūkyje vykdomą veiklą, susijusią su pasiruošimu pirmą kartą parduoti gyvūninį arba augalinį produktą;
  - (c) prekyba žemės ūkio produktais – žemės ūkio produktų laikymas arba eksponavimas ketinant parduoti, siūlymas pirkti, tiekimas arba kitoks pateikimas rinkai, išskyrus atvejus, kai pirminės produkcijos gamintojas produkciją pirmą kartą parduoda perpardavėjams arba perdirbėjams, ir bet kokią produkto paruošimo tokiam pirmam pardavimui veiklą; pardavimas, kai pirminės produkcijos gamintojas produktus parduoda galutiniams vartotojams, laikomas prekyba žemės ūkio produktais, jei prekiaujama atskirose tam skirtose patalpose.
2. Taikant šį reglamentą, „viena įmonė“ apima visas įmones, kurių tarpusavio santykiai yra bent vienos rūšies iš toliau išvardytų:
- (a) viena įmonė turi kitos įmonės akcininkų arba narių balsų daugumą;
  - (b) viena įmonė turi teisę paskirti arba atleisti daugumą kitos įmonės administracijos, valdymo arba priežiūros organo narių;
  - (c) viena įmonė turi teisę kitai įmonei daryti lemiamą poveikį, remdamasi su šia įmone sudaryta sutartimi arba vadovaudamasi steigimo sutarties ar įstatų nuostata;

- (d) viena įmonė, būdama kitos įmonės akcininkė arba narė, vadovaudamasi su tos įmonės kitais akcininkais ar nariais sudaryta sutartimi, viena kontroliuoja tos kitos įmonės akcininkų arba narių balsavimo teisių daugumą.

Įmonės, kurios 2 dalies a–d punktuose nurodytais santykiais yra susijusios per vieną ar daugiau kitų įmonių, taip pat laikomos viena įmone.

3 straipsnis

De minimis pagalba

1. Įmonėms skirta su visuotinės ekonominės svarbos paslaugos teikimu susijusi pagalba laikoma neatitinkančia visų SESV 107 straipsnio 1 dalies kriterijų, todėl jai netaikomas SESV 108 straipsnio 3 dalyje numatytas pranešimo reikalavimas, jei ji atitinka visas šiame reglamente nustatytas sąlygas.
2. Bendra vienai visuotinės ekonominės svarbos paslaugas teikiančiai įmonei skirtos *de minimis* pagalbos suma kiekvienoje valstybėje narėje neviršija 650 000 EUR per bet kurį trejų finansinių metų laikotarpį. Trejų finansinių metų laikotarpis nustatomas pagal finansinius metus, kuriuos naudoja atitinkamos valstybės narės įmonė.
3. *De minimis* pagalba laikoma skirta tuo momentu, kai įmonė pagal taikomą nacionalinį teisinį režimą įgyja juridinę teisę tokią pagalbą gauti, nepriklausomai nuo *de minimis* pagalbos išmokėjimo įmonei datos.
4. 2 dalyje nustatytos 650 000 EUR viršutinės ribos taikomos neatsižvelgiant į *de minimis* pagalbos formą ar siekiamą tos pagalbos tikslą ir į tai, ar valstybės narės skirta pagalba visa arba iš dalies finansuojama tos valstybės narės kontroliuojamais Sąjungos kilmės ištekliais.
5. Laikantis 2 dalyje nustatytos viršutinės ribos, pagalba išreiškiama kaip piniginė dotacija. Skaičiuojamos bendrosios sumos, t. y. neatskaičius mokesčių ar kitų rinkliavų. Jeigu pagalba teikiama ne dotacijos forma, pagalbos suma atitinka pagalbos bendrąjį subsidijos ekvivalentą.
6. Jeigu pagalba mokama dalimis, jos vertė perskaičiuojama skyrimo metu. Palūkanų norma, naudojama diskontuojant, yra pagalbos skyrimo metu galiojusi diskonto norma.
7. Jeigu skyrus naują *de minimis* pagalbą visuotinės ekonominės svarbos paslaugoms būtų viršyta atitinkama 2 dalyje nustatyta viršutinė riba, tai naujai pagalbai šis reglamentas netaikomas.
8. Jei dvi įmonės susijungia arba viena įsigyja kitą, apskaičiuojant, ar nauja *de minimis* pagalba naujai arba įsigyjančiajai įmonei viršija atitinkamą viršutinę ribą, atsižvelgiama į visą ankstesnę *de minimis* pagalbą, skirtą bet kuriai iš susijungiančių įmonių. *De minimis* pagalba, kuri teisėtai skirta prieš susijungimą arba įsigijimą, tebėra teisėta.
9. Jei viena įmonė suskaidoma į dvi ar daugiau atskirų įmonių, iki suskaidymo skirta *de minimis* pagalba priskiriama įmonei, kuri ja pasinaudojo, o tai iš esmės yra įmonė, perimanti veiklą, kuriai vykdyti *de minimis* pagalba panaudota. Jei toks priskyrimas neįmanomas, *de minimis* pagalba proporcingai paskirstoma remiantis naujųjų įmonių nuosavo kapitalo balansine verte suskaidymo įsigaliojimo dieną.

4 straipsnis

Bendrojo subsidijos ekvivalento apskaičiavimas

1. Šis reglamentas taikomas tik pagalbai, kurios bendrąjį subsidijos ekvivalentą įmanoma tiksliai *ex ante* apskaičiuoti neatliekant rizikos vertinimo (skaidriai pagalbai).
2. Pagalba, kurią sudaro dotacijos arba palūkanų subsidijos, laikoma skaidria *de minimis* pagalba.
3. Pagalba, kurią sudaro paskolos, laikoma skaidria *de minimis* pagalba, jeigu:
  - (a) pagalbos gavėjui netaikoma kolektyvinė nemokumo procedūra ir jis neatitinka jam taikomos nacionalinės teisės kriterijų, pagal kuriuos jo kreditorių prašymu jam būtų taikoma kolektyvinė nemokumo procedūra. Kai pagalbos gavėjas yra didelė įmonė, jo padėtis turi prilygti bent jau B kredito reitingui ir
  - (b) paskola yra užtikrinama ne mažiau kaip 50 % paskolos vertės užstatu ir paskola yra arba 3 250 000 EUR per penkerius metus, arba 1 625 000 EUR per dešimt metų; jeigu paskola yra mažesnė nei tos sumos arba suteikiama trumpesniam negu atitinkamai penkerių arba dešimties metų laikotarpiui, tos paskolos bendrasis subsidijos ekvivalentas apskaičiuojamas kaip tam tikra 3 straipsnio 2 dalyje nustatytos atitinkamos viršutinės ribos dalis, arba
  - (c) bendrasis subsidijos ekvivalentas buvo apskaičiuotas remiantis pagalbos skyrimo metu galiojusia orientacine norma.
4. Pagalba, kurią sudaro kapitalo injekcijos, laikoma skaidria *de minimis* pagalba tik tuomet, jei visa valstybės injekcijos suma neviršija *de minimis* viršutinės ribos.
5. Pagalba, kurią sudaro rizikos finansų priemonės, kurios gali būti investicijos į nuosavą ar kvazinuosavą kapitalą, laikoma skaidria *de minimis* pagalba, tik jeigu vienai įmonei suteiktas kapitalas neviršija *de minimis* viršutinės ribos.
6. Pagalba, kurią sudaro garantijos, laikoma skaidria *de minimis* pagalba, jeigu laikomasi šių sąlygų:
  - (a) pagalbos gavėjui netaikoma kolektyvinė nemokumo procedūra ir jis neatitinka jam taikomos nacionalinės teisės kriterijų, pagal kuriuos kreditorių prašymu jam būtų taikoma kolektyvinė nemokumo procedūra. Kai pagalbos gavėjas yra didelė įmonė, jo padėtis turi prilygti bent jau B kredito reitingui ir
  - (b) garantija neviršija 80 % pagrindinės paskolos sumos ir arba garantuojama suma yra 4 875 000 EUR, o garantijos trukmė yra penkeri metai, arba garantuojama suma yra 2 437 500 EUR, o garantijos trukmė yra dešimt metų; jeigu garantuojama suma yra mažesnė nei tos sumos arba garantija suteikiama trumpesniam negu atitinkamai penkerių arba dešimties metų laikotarpiui, tos garantijos bendrasis subsidijos ekvivalentas apskaičiuojamas kaip atitinkama 3 straipsnio 2 dalyje nustatytos atitinkamos viršutinės ribos dalis, arba
  - (c) bendrasis subsidijos ekvivalentas buvo apskaičiuotas remiantis Komisijos pranešime nustatytais saugumo granato priemokomis, arba
  - (d) iki įgyvendinimo:
    - i) apie garantijos bendrajam subsidijos ekvivalentui apskaičiuoti naudotą metodiką buvo pranešta Komisijai pagal kitą tuo metu taikytą Komisijos

priimtą reglamentą valstybės pagalbos srityje ir tą metodiką Komisija patvirtino kaip atitinkančią Pranešimą dėl garantijų arba vėliau priimtą pranešimą, ir

- ii) toje metodikoje aiškiai apibrėžta garantijos rūšis ir pagrindinio sandorio rūšis atsižvelgiant į šio reglamento taikymą.
7. Pagalba, kurią sudaro kitos priemonės, laikoma skaidria *de minimis* pagalba, jei tokia priemone numatoma riba, kuria užtikrinama, kad atitinkama viršutinė riba nebūtų viršyta.

5 straipsnis

Sumavimas

1. Pagal šį reglamentą suteikiama *de minimis* pagalba nesumuojama su valstybės pagalba, skiriama toms pačioms tinkamoms finansuoti išlaidoms, arba su valstybės pagalba, susijusia su ta pačia rizikos finansų priemone, jeigu dėl tokio sumavimo būtų viršytas bendrosios išimties reglamente arba Komisijos priimtame sprendime nustatytas pagalbos intensyvumas arba kiekvienu atveju atskirai nustatyta pagalbos suma.
2. *De minimis* pagalba pagal šį reglamentą gali būti sumuojama su *de minimis* pagalba pagal kitus *de minimis* reglamentus neviršijant 3 straipsnio 2 dalyje nustatytos ribos.
3. *De minimis* pagalba pagal šį reglamentą nesumuojama su jokia kita kompensacija, suteikta už tos pačios visuotinės ekonominės svarbos paslaugos teikimą, neatsižvelgiant į tai, ar ta kompensacija yra valstybės pagalba, ar ne.

6 straipsnis

Stebėsena

1. Jeigu valstybė narė įmonei ketina skirti *de minimis* pagalbą pagal šį reglamentą, ji raštu informuoja įmonę apie bendruoju subsidijos ekvivalentu išreikštą skiriamos pagalbos sumą, visuotinės ekonominės svarbos paslaugą, kuriai teikti skirta pagalba, ir pagalbos *de minimis* pobūdį, pateikdama tiesioginę nuorodą į šį reglamentą ir nurodydama jo pavadinimą bei skelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* numerį.
2. Jeigu *de minimis* pagalba pagal šį reglamentą schemos pagrindu skiriama skirtingoms įmonėms ir pagal schemą toms įmonėms skiriamos skirtingos individualios pagalbos sumos, atitinkama valstybė narė gali nuspręsti laikytis šio įsipareigojimo pranešdama įmonėms apie fiksuoto dydžio sumą, prilygstančią pagal schemą teikiamai didžiausiai pagalbos sumai. Tokiais atvejais fiksuoto dydžio suma bus remiamasi sprendžiant, ar pasiekta 3 straipsnio 2 dalyje nustatyta atitinkama viršutinė riba.
3. Prieš skirdama pagalbą valstybė narė iš visuotinės ekonominės svarbos paslaugas teikiančios įmonės gauna raštišką arba elektroninę deklaraciją, kurioje nurodoma bet kokia kita *de minimis* pagalba, gauta pagal šį reglamentą arba kitus *de minimis* reglamentus per dvejus ankstesnius ir einamuosius finansinius metus.
4. Valstybės narės užtikrina, kad būtų galima naudotis centriniu *de minimis* pagalbos registru, kuriame būtų pateikiama išsami informacija apie visą atitinkamos valstybės narės institucijų skirtą *de minimis* pagalbą visuotinės ekonominės svarbos paslaugas teikiančioms įmonėms. Tas centrinis *de minimis* pagalbos registras sukuriamas per šešis

mėnesius nuo šio reglamento įsigaliojimo. Centrinis *de minimis* pagalbos registras turi būti sukurtas taip, kad informaciją būtų galima lengvai gauti. Informacija skelbiama bendruoju lentelinės skaičiuoklės formatu, kuriuo naudojantis galima atlikti duomenų paiešką, juos gauti, atsisiųsti ir nesunkiai skelbti internete, pavyzdžiui, CSV arba XML formatu. Centrinis *de minimis* pagalbos registras turi būti prieinamas per svetainę be jokių apribojimų, pvz., be išankstinės naudotojų registracijos. Kitu atveju valstybės narės gali pateikti išsamią informaciją apie visą atitinkamos valstybės narės institucijų skirtą *de minimis* pagalbą Sąjungos lygmens registre, jei tokiu registru bus galima naudotis. Valstybės narės ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo pagalbos skyrimo nacionaliniame arba Sąjungos lygmens centriniame registre paskelbia į 6 dalį įtrauktą informaciją apie visą atitinkamos valstybės narės institucijų skirtą *de minimis* pagalbą. 1–3 dalys valstybei narei netaikomos nuo to momento, kai nacionalinio arba Sąjungos centrinio registro informacija apie visą tos valstybės narės skirtą *de minimis* pagalbą apima trejų finansinių metų laikotarpį.

5. Valstybė narė naują *de minimis* pagalbą pagal šį reglamentą skiria tik patikrinusi, ar dėl tos naujos pagalbos bendra atitinkamai įmonei skirta *de minimis* pagalba neviršys 3 straipsnio 2 dalyje nustatytos ribos ir ar laikomasi visų šiame reglamente nustatytų sąlygų.
6. Valstybės narės Sąjungos ar nacionalinio lygmens centriniame *de minimis* pagalbos registre skelbia šią informaciją:
  - (a) pagalbos gavėjo identifikavimo duomenis, nurodant pagalbos gavėjo pavadinimą ir identifikatorių (identifikavimo numerį ir identifikavimo rūšį);
  - (b) pagalbos sumą;
  - (c) pagalbos skyrimo datą;
  - (d) pagalbą skiriančią instituciją;
  - (e) pagalbos priemonę;
  - (f) susijusį sektorių, kuriam skiriama kompensacija remiantis Europos bendrijos statistiniu ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriumi, nustatytu pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1893/2006¹⁸.
7. Valstybės narės registruoja ir renka visą informaciją apie šio reglamento taikymą. Saugoma visa informacija, reikalinga įrodyti, kad laikomasi šio reglamento sąlygų. Duomenys apie individualiai skirtą *de minimis* pagalbą saugomi 10 finansinių metų nuo pagalbos skyrimo datos. Duomenys apie *de minimis* pagalbos schemą saugomi 10 metų nuo datos, kada paskutinį kartą pagal tokią schemą buvo skirta individuali pagalba.
8. Komisijos rašytiniu prašymu atitinkama valstybė narė per 20 darbo dienų arba per ilgesnį prašyme nurodytą laikotarpį Komisijai pateikia visą informaciją, kurią Komisija mano esant reikalingą siekiant įvertinti, ar laikomasi šiame reglamente nustatytų sąlygų, ypač bendros *de minimis* pagalbos sumos pagal šį reglamentą ir pagal kitus *de minimis* reglamentus, kurią gavo bet kuri įmonė.

¹⁸ 2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1893/2006, nustatantis statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių NACE 2 red. ir iš dalies keičiantis Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 3037/90 bei tam tikrus EB reglamentus dėl konkrečių statistikos sričių, (OL L 393, 2006 12 30, p. 1).

7 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos

1. Šis reglamentas taikomas *de minimis* pagalbai visuotinės ekonominės svarbos paslaugoms, kuri buvo skirta iki jo įsigaliojimo dienos, jei pagalba atitinka visas šiame reglamente nustatytas sąlygas. Bet kokia pagalba visuotinės ekonominės svarbos paslaugoms teikti, kuri neatitinka tų sąlygų, įvertinama remiantis atitinkamais sprendimais, bendrosiomis nuostatomis, rekomendacijomis, komunikatais ir pranešimais.
2. Nuo 2012 m. balandžio 25 d. iki 2023 m. gruodžio 31 d. skirta bet kokia individuali *de minimis* pagalba, atitinkanti Reglamente (ES) Nr. 360/2012 nustatytas sąlygas, nėra laikoma atitinkančia visus SESV 107 straipsnio 1 dalyje nustatytus kriterijus ir todėl jai netaikomas SESV 108 straipsnio 3 dalyje numatytas reikalavimas pranešti.
3. Pasibaigus šio reglamento galiojimo laikui arba jeigu reglamentas iš dalies pakeičiamas, bet kokiai *de minimis* pagalbos schemai, atitinkančiai šio reglamento sąlygas, šis reglamentas gali būti toliau teisėtai taikomas dar šešis mėnesius.

8 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymo laikotarpis

Šis reglamentas įsigalioja 2024 m. sausio 1 d.

Jis taikomas iki 2030 m. gruodžio 31 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Komisijos vardu

Pirmininkė
Ursula von der Leyen